

Роль законодавчого органу України щодо моніторингу державних програм у сфері охорони здоров'я

Н.Г. Гойда, Ю.П. Вдовиченко, Р.О. Моїсеєнко

Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шупика, м. Київ

19 жовтня 2016 року в Комітеті Верховної Ради з питань охорони здоров'я відбулися слухання на тему: «Про виконання Державної програми «Репродуктивне здоров'я нації» на період до 2015 року». У засіданні Комітету брали участь співробітники Міністерства охорони здоров'я України, Національної академії медичних наук України, представники профільних кафедр, професійні асоціації, громадські організації. Крім того, були представлені всі адміністративні території України спеціалістами, відповідальними за охорону материнства і дитинства.

Під час обговорення даного питання було відзначено позитивні досягнення у результаті виконання заходів Програми, а саме – зниження показників материнської, малюкової та перинатальної смертності. Доповідачі та виступаючі зупинились і на проблемах, що перешкоджали повному виконанню Програми, основною серед яких було недостатнє її фінансування.

У цілому був зроблений висновок, що чітка спрямованість та конкретизація заходів Програми, міжсекторальний підхід співвиконавців, зміни, що відбулись у сфері материнства і дитинства, дозволили оцінити дану програму як успішну.

За результатами проведених слухань Комітет Верховної Ради України з питань охорони здоров'я ухвалив Рекомендації, які направлені виконавцям усіх рівнів з метою реалізації їхніх положень.

Ключові слова: Комітет Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, слухання, репродуктивне здоров'я.

Репродуктивне здоров'я є невід'ємною складовою частиною здоров'я нації в цілому і має стратегічне значення для забезпечення сталого розвитку суспільства та підтримки національної безпеки держави.

Збереження репродуктивного здоров'я жінок та чоловіків є одним з важливих факторів впливу і на демографічну ситуацію в країні.

Можливість збереження репродуктивного здоров'я забезпечується на основі репродуктивних прав, а вони, у свою чергу, ґрунтуються на визнанні фундаментального права усіх подружніх пар і окремих осіб на здійснення наступного:

а) вільно приймати відповідальне рішення відносно кількості своїх дітей, інтервалів між їхнім народженням та часом їхнього народження;

б) мати необхідні для цього інформацію і засоби;

в) мати максимально високий рівень сексуального та репродуктивного здоров'я, включаючи право приймати рішення з питань, що стосуються репродуктивної поведінки в умовах відсутності дискримінації, примушування та насильства.

Репродуктивні права закріплені також й нормативними актами Європейського Союзу: Міжнародною конвенцією про громадянські і політичні права, Конвенцією про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок та Європейською конвенцією про права людини.

З метою покращення стану репродуктивного здоров'я населення України та на виконання Європейської регіональної стратегії ВООЗ щодо сексуального та репродуктивного здоров'я в Україні реалізувалася Державна цільова програма «Репродуктивне здоров'я нації» на період до 2015 року (далі – Програма).

Діяльність у рамках цієї Програми окрім національного рівня включала реалізацію 25 обласних програм з визначеними цілями, відповідальними за виконання, джерелами фінансування та системою звітності.

Виконання заходів Програми було спрямовано на:

- удосконалення нормативно-правової бази з питань охорони репродуктивного здоров'я сім'ї;
- пропагування сімейних цінностей, забезпечення медико-соціальної підтримки молоді сім'ї;
- охорону здоров'я соціально незахищених верств населення;
- розроблення та реалізацію міжгалузевих стратегій, спрямованих на пропагування, формування і заохочення до здорового способу життя, відповідального батьківства та безпечного материнства;
- інформування населення з питань відповідального ставлення до охорони особистого здоров'я;
- проведення просвітницьких заходів з питань охорони здоров'я, пропагування здорового способу життя;
- планування сім'ї, зміцнення репродуктивного здоров'я населення, охорони материнства, а також профілактику онкологічних захворювань;
- забезпечення посилення профілактичної спрямованості медичних послуг щодо збереження репродуктивного здоров'я для кожної цільової групи;
- забезпечення надання високоякісної медичної допомоги у сфері репродуктивного здоров'я та планування сім'ї відповідно до протоколів її надання;
- забезпечення рівних для чоловіків та жінок умов надання послуг щодо збереження репродуктивного здоров'я;
- розширення доступу до медичних послуг підлітків, а також сільського населення;
- розроблення та впровадження новітніх технологій у сфері репродуктивного здоров'я на основі висновків науково-доказової медицини;
- поліпшення матеріально-технічного забезпечення закладів охорони репродуктивного здоров'я;
- удосконалення та оптимізацію системи планування сім'ї тощо.

У 2015 році були підведені підсумки виконання Державної програми «Репродуктивне здоров'я нації» на період до 2015 року як за статистичними даними, так і даними моніторингу. Окрім того, був проведений комплексний аудит за участі не тільки вітчизняних, а й міжнародних експертів.

Важливим етапом контролю за ефективністю реалізації зазначеної програми стали слухання у Комітеті Верховної Ради України з питань охорони здоров'я на тему: «Про вико-